

การศึกษาความสำคัญของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์และการนำไปใช้ประโยชน์
ในคดีอาญา: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่จังหวัดสตูล
The Study of the Significance of Forensic Evidence and Utilization in Criminal Case
: Satun Provincial Police Station

รัชดาภรณ์ น้อยแก้ว¹ และ วรวัช วิชชุวานิชย์²

^{1,2}คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Ratchadaporn Noikaew¹ and Woratouch Witchuvanit²

^{1,2} Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy

Received June 13, 2019 | Revised August 7, 2019 | Accepted August 9, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนต่อการนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการดำเนินคดีอาญา และความสำคัญของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุที่มีผลต่อการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก พนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวน 10 ราย ผลการศึกษาพบว่าพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูลมีความรู้ ความเข้าใจด้านการเก็บวัตถุพยานมากที่สุด โดยจะต้องดำเนินการเก็บวัตถุพยานที่สูญหายหรือเสียหายได้ง่ายเป็นลำดับแรก และพบว่าพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการวัตถุพยานอย่างชัดเจน ดังนั้น เห็นควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ให้กับพนักงานสอบสวนอย่างสม่ำเสมอ ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับความสำคัญของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในการดำเนินคดีอาญาในพื้นที่จังหวัดสตูลมีผลต่อการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนอย่างมาก เนื่องจากหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานมีน้ำหนักและทำให้สำนวนมีความน่าเชื่อถือ สามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง หรือพิสูจน์ยืนยันตัวผู้กระทำความผิดและมีผลต่อการพิจารณาคดีของพนักงานอัยการและศาล

คำสำคัญ: ความสำคัญ, พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์, สถานีตำรวจภูธร, จังหวัดสตูล

Abstract

The objective of this study is to examine the understanding of crime scene evidence collection, the opinion of Inquiry Officer (IO) in forensic evidence utilization in criminal cases and the significance of forensic evidence at the crime scene by in-depth interview of 10 IOs who work in Satun provincial police station. The study revealed that IOs have the most understanding in the topic of forensic evidence collection, where transient evidences must be collected first. However, lacking of knowledge on the evidence management was addressed, for example; marking of the gun shell evidence and evidence collection of blood sample. The opinions from IOs showed that most IOs are knowledgeable, skillful and experienced in forensic evidence collection. IOs realized that the forensic evidence is critical for investigation, therefore regular training must be introduced. Tools and equipment should be sufficient in each local police station. The significance of forensic evidence processed in criminal cases of Satun province extremely impacts on IO works because it is preponderated and reliable to case report. Moreover, forensic evidence cannot be altered, it is eligible for the consideration of prosecutor and court.

Keywords: Significance, Forensic Evidence, Provincial Police Station, Satun

บทนำ

ปัจจุบันการกระทำความผิดในคดีอาญามีความรุนแรง ซับซ้อน เพิ่มจำนวนมากขึ้นและมีรูปแบบการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน จากสถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูลคดีอาญา 4 กลุ่มทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ รับแจ้งเหตุ จำนวน 18,175 คดี จับกุมได้ จำนวน 14,906 คดี คิดเป็นร้อยละ 82.01 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ รับแจ้งเหตุ จำนวน 55,813 คดี จับกุมได้ 36,436 คดี คิดเป็นร้อยละ 65.28 (Royal Thai Police, 2017) และจากสถิติฐานความผิดคดีอาญา (4 กลุ่ม) หน่วยงานตำรวจภูธรภาค 9 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ รับแจ้งเหตุ จำนวน 1,844 คดี จับกุมได้ 1,117 คดี คิดเป็นร้อยละ 60.57 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ รับแจ้งเหตุ จำนวน 5,413 คดี จับกุมได้ จำนวน 2,858 คดี คิดเป็นร้อยละ 52.80 (Royal Thai Police, 2017) จากข้อมูลสถิติฐานความผิดคดีอาญาของหน่วยงานตำรวจภูธรภาค 9 การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เกิดในอัตราที่สูง ในขณะที่เดียวกันการจับกุมยังคงมีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับเหตุที่เกิดขึ้น จากการกระทำความผิดอาญาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องกระทำโดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิด ดังนั้น พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จึงมีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการยุติธรรมเพื่อยืนยันความบริสุทธิ์หาตัวผู้กระทำความผิดและผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำ

ความผิดในคดีต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับและนิยมใช้กันเป็นสากล ซึ่งพยานหลักฐานเหล่านี้มีความสำคัญต่อการสืบสวนสอบสวนและสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีความในชั้นอัยการและชั้นศาล

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เกาะประมาณ 88 เกาะ การปกครองแบ่งออกเป็น 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสตูล อำเภอควนโดน อำเภอควนกาหลง อำเภอบาแพง อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า และอำเภอมะนัง จังหวัดสตูลมีธรรมชาติ แวดล้อมด้วยภูเขาและทะเลอุดมสมบูรณ์ด้วยป่าไม้ และมีหมู่เกาะที่สวยงาม จึงทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวจังหวัดสตูลในปี พ.ศ. 2559 ของสำนักงานสถิติจังหวัดสตูล มีจำนวน 962,224 คน และสถิติการเกิดคดีอาญาในพื้นที่จังหวัดสตูล ในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 3,595 คดี (Satun Provincial Statistical Office, 2017) สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวจังหวัดสตูล ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวน 1,000,748 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 38,524 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85 ในขณะเดียวกัน สถิติการเกิดคดีอาญาในพื้นที่จังหวัดสตูล ปี พ.ศ. 2560 มีจำนวน 3,843 คดี เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 248 คดี คิดเป็นร้อยละ 6.45 ซึ่งจากข้อมูลสถิติคดีอาญาที่น่าสนใจในพื้นที่จังหวัดสตูล ปี พ.ศ. 2560 ได้สรุปการรับแจ้งเหตุในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ จำนวน 40 ราย จับกุมได้ 32 ราย คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย รับแจ้งเหตุ 171 ราย จับกุมได้ 100 ราย (Satun Provincial Statistical Office, 2017) จะเห็นได้ว่าจากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดการก่อปัญหาอาชญากรรมก็เพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยูเนสโกได้ประกาศให้พื้นที่แหล่งธรณีวิทยาของจังหวัดสตูลเป็นอุทยานธรณีโลก (Satun UNESCO Global Geopark) (Matichon Online, 2018) ซึ่งทำให้จังหวัดสตูลได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยว ในทางกลับกัน ก็เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้เข้ามาในพื้นที่และก่ออาชญากรรมต่าง ๆ มากขึ้น

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้น จะเห็นว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เนื่องจากเป็นพยานหลักฐานที่ใช้พิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ที่ถูกกล่าวหา ในขณะเดียวกันก็ใช้ประกอบการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาถึงความสำคัญของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และการนำไปใช้ประโยชน์ในคดีอาญาของพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานนิติวิทยาศาสตร์ ในสถานที่เกิดเหตุของพื้นที่จังหวัดสตูลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนต่อการนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุมาใช้ในการดำเนินคดีอาญา
3. เพื่อศึกษาความสำคัญของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุที่มีผลต่อการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล

บททวนวรรณกรรม

1. การเก็บรวบรวมวัตถุพยาน

การเก็บรวบรวมและจัดส่งพยานวัตถุจากสถานที่เกิดเหตุ จากร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้เสียชีวิตอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในขั้นของการสืบสวนและสอบสวน และแม้กระทั่งในชั้นศาล การเก็บพยานวัตถุต้องกระทำอย่างถูกต้องตามกฎหมายจึงจะถือเป็นพยานหลักฐานที่ยอมรับได้ ดังนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนที่จะทำการเก็บพยานวัตถุก็คือ ผู้ที่จะทำการเก็บหลักฐานนั้น กฎหมายจะต้องให้อำนาจในการเก็บพยานวัตถุไว้ เช่น พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน และวิธีการเก็บพยานวัตถุจะต้องเป็นวิธีที่เหมาะสมเพื่อจะให้พยานวัตถุใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลได้ โดยพยานวัตถุนั้นจะต้อง มีลักษณะดังนี้ (Chamsuwanawong, 2003)

- 1.1 เป็นพยานวัตถุที่เก็บได้จากสถานที่เกิดเหตุจะต้องระบุรายละเอียดอย่างชัดเจน
- 1.2 แสดงช่วงของการครอบครองพยานวัตถุโดยตลอด
- 1.3 เป็นพยานวัตถุที่เป็นสาระสำคัญ
- 1.4 การดำเนินการจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายทุกขั้นตอน

2. ความสำคัญของพยานหลักฐานในคดีอาญา

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล ซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีความผิด หรือบริสุทธิ์ ให้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องเป็นพยานชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจมีคำมั่นสัญญาขู่เชิญ หลอกลวง หรือโดยทางมิชอบ ประการอื่น และให้สืบตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยาน (Phongphongsin, 2019)

มาตรา 131/1 ในกรณีที่ต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตาม มาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ (Phongphongsin, 2019)

มาตรา 244/1 ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุก หากมีความจำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงใดที่เป็นประเด็นสำคัญแห่งคดี ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ (Phongphongsin, 2019)

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ วัตถุ สิ่งของ ที่ใช้ในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการยืนยันความถูกต้องแท้จริง ได้แก่ สารพันธุกรรม ลายพิมพ์นิ้วมือ เป็นต้น พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะคดีฆาตกรรม ศาลจะสามารถชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานที่ผ่านการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์โดยอาศัยคำเบิกความจากพยานผู้เชี่ยวชาญเบิกความในข้อเท็จจริงที่ศาลไม่อาจรู้เองได้

ระบบการดำเนินคดีอาญา ปัจจัยสำคัญในการพิจารณาคดีของศาลคือ พยานหลักฐาน พยานหลักฐานที่มีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และน่าเชื่อถือ (Reliability) จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นแก่คู่ความ ในคดีพยานหลักฐานที่ดีจะต้องเป็นหลักฐานที่มีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือ ย่อมเกิดจากการมีระบบพยานหลักฐานที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการกลั่นกรอง พยานหลักฐานและมีรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพของการควบคุมอาชญากรรมกับการให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานแก่บุคคลหรือผู้ต้องหา ในคดีอาญา (Phongphongsin, 2019)

3. กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

3.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญาประกอบด้วยหน่วยงานและบุคลากร ดังต่อไปนี้ (Panichabhongse, n.d.)

3.1.1 พนักงานสอบสวนหรือตำรวจ เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพราะเป็นหน่วยงานแรกที่รับผิดชอบดำเนินการก่อนที่คดีหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจะผ่านไปยังชั้นพนักงานอัยการและเข้าสู่การพิจารณาของศาล ตำรวจเป็นผู้จับกุมผู้กระทำความผิดและทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนแล้วจึงส่งเรื่องหรือสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล

3.1.2 พนักงานอัยการ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินคดีต่อจากพนักงานสอบสวน โดยรวบรวมพยานหลักฐานที่ได้มาพิจารณาเพื่อฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล

3.1.3 ศาลยุติธรรม จะทำหน้าที่พิจารณาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้ขาดหรือตัดสินคดี ศาลแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา

3.1.4 กรมราชทัณฑ์ เป็นหน่วยงานควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ในระหว่างการดำเนินคดีอาญาทั้งในชั้นก่อนศาลพิจารณา ระหว่างการพิจารณา และภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษา

3.2 การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

3.2.1 บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้กระทำความผิด (ผู้ต้องหา/จำเลย) ผู้เสียหาย ตำรวจ อัยการ ศาลและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

3.2.2 เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้นจะต้องมีการดำเนินการสืบสวนและสอบสวนเกี่ยวกับความผิด รวบรวมพยานหลักฐานโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจะส่งสำนวนให้พนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาล

3.2.3 การพิจารณาคดีอาญา การสืบพยานของศาลจะต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าสาธารณชนและต่อหน้าจำเลย

3.2.4 คดีอาญาเมื่อมีคำพิพากษาของศาลแล้วต้องบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาโดยไม่ชักช้า

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Saenkaew (2009) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนางานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุของสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 8 ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา สถานภาพยศ ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ผ่านการฝึกอบรม เงินเดือน มีผลต่อความรู้และความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

Luerngpayoon (2010) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์นิติเวชในการชันสูตรพลิกศพคดีฆาตกรรม ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน พนักงานสอบสวน และแพทย์ชันสูตรพลิกศพ มีบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายที่ดำเนินการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์และชันสูตรพลิกศพ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุการตาย พฤติการณ์ตลอดจนตัวบุคคลผู้กระทำความผิด

Chudchawinporn (2010) ได้ศึกษาเรื่อง คดีอาชญากรรมที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการตัดสินคดีอาชญากรรม ผลการศึกษาพบว่า หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์สามารถใช้บ่งบอกถึงเจตนาของจำเลยในการกระทำความผิดได้ และทำให้การตัดสินคดีมีความยุติธรรมทั้งแก่โจทก์และจำเลย

Uamfung (2013) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้และความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์: ศึกษาเฉพาะกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 พบว่า เพศ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ยศ ระยะเวลาที่ผ่านการฝึกอบรม มีผลต่อความรู้และความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ พนักงานสอบสวนที่มีอายุราชการต่างกันพนักงานสอบสวนที่เคยได้เข้ารับการฝึกอบรมการเก็บวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์จะมีความรู้และและความคิดเห็นในการรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างจากพนักงานสอบสวนที่ไม่เคยได้เข้ารับการฝึกอบรมการเก็บวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เนื่องจากเป็นพยานหลักฐานที่ผ่านกระบวนการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์แล้ว มีความน่าเชื่อถือและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้ยังบ่งบอกถึงเจตนาของผู้กระทำความผิดได้ การรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของศาลจะรับฟังโดยปราศจากข้อสงสัย ทำให้การตัดสินคดีมีความยุติธรรมแก่ทั้งโจทก์และจำเลย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนเป็นหน่วยงานแรกในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีหน้าที่เก็บรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ การป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุ จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายจะต้องให้ความสำคัญกับพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุเป็นอันดับแรก เนื่องจากพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีผลต่อการรับฟังและการพิจารณาคดีในชั้นศาล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษา ค้นคว้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำคัญของพยานหลักฐานและการนำหลักฐานมาใช้ในคดีอาญา และรวบรวมข้อมูลสถิติคดีอาญาที่มีการส่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาเพื่อตรวจพิสูจน์ในพื้นที่จังหวัดสตูล ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 รวมทั้งการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล ที่มีประสบการณ์ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ พนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล ที่มีประสบการณ์ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุและดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การศึกษาเชิงเอกสาร และ 2) การสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาเชิงเอกสาร (Document Research) ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำคัญของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์และรวบรวมข้อมูลสถิติคดีอาญาที่มีการส่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาเพื่อตรวจพิสูจน์ในพื้นที่จังหวัดสตูล ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 ของพิสูจน์หลักฐานจังหวัดสตูล ได้แก่ คดีลักทรัพย์ คดีทำให้เสียทรัพย์ คดีเกี่ยวกับชีวิตคดีเยาวชน การเก็บวัตถุพยาน คดีเพลิงไหม้ คดีปล้นทรัพย์ คดีพยายามฆ่า คดีจราจร และคดีทำร้ายร่างกาย (อนาจาร)

(2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) โดยใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสำคัญของพยานหลักฐานและการนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในคดีอาญา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเองตามแบบสอบถามสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มีการจดบันทึก และบันทึกเสียง ทั้งนี้ ได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงให้สอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บสถิติการส่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาเพื่อตรวจพิสูจน์ ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 ของพิสูจน์หลักฐานจังหวัดสตูล มาจัดเรียงเพื่อเปรียบเทียบและทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีการนำเสนอข้อมูลจากการวิจัยในรูปแบบของการบรรยายและการถอดเทป บันทึกเสียงการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) สถิติการส่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาเพื่อตรวจพิสูจน์ ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 ของพิสูจน์หลักฐานจังหวัดสตูล และ 2) การสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสถิติการส่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาเพื่อตรวจพิสูจน์ ในปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 ของพิสูจน์หลักฐานจังหวัดสตูล

จากการรวบรวมข้อมูลสถิติการส่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาเพื่อตรวจพิสูจน์ ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 ของพิสูจน์หลักฐานจังหวัดสตูล มีจำนวนทั้งสิ้น 412 คดี เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายปี พบว่า ปี พ.ศ. 2558 มีการส่งพยานหลักฐานมากที่สุด จำนวน 165 คดี รองลงมาคือ ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 139 คดี และปี พ.ศ. 2559 จำนวน 108 คดี

ปี พ.ศ. 2558 พบว่า คดีที่มีการส่งพยานหลักฐานมากที่สุด คือ คดีลักทรัพย์ จำนวน 114 คดี รองลงมาคือ คดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จำนวน 19 คดี และคดีฉ้อโกง จำนวน 15 คดี

ปี พ.ศ. 2559 คือ คดีลักทรัพย์ จำนวน 46 คดี รองลงมาคือ ฉ้อโกง จำนวน 40 คดี และคดีเพลิงไหม้ จำนวน 14 คดี

ปี พ.ศ. 2560 คือคดีลักทรัพย์เช่นกัน จำนวน 61 คดี รองลงมาคือ คดีฉ้อโกง จำนวน 57 คดี และคดีเพลิงไหม้ จำนวน 9 คดี ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลการส่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาเพื่อตรวจพิสูจน์ ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560

ฐานความผิด	ปี พ.ศ. 2558		ปี พ.ศ. 2559		ปี พ.ศ. 2560	
	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ
ทำให้เสียทรัพย์	1	0.38	-	-	4	1.75
ลักทรัพย์	114	43.35	46	23.35	61	26.75
ชีวิตและร่างกาย	19	7.22	8	4.06	4	1.75
ฉ้อโกง	15	5.70	40	20.30	57	25
เพลิงไหม้	14	5.32	14	7.11	9	3.95
ปล้นทรัพย์	1	0.38	-	-	-	-
พยายามฆ่า	1	0.38	-	-	-	-
จราจร	-	-	-	-	3	1.32
ทำร้ายร่างกาย (อนาจาร)	-	-	-	-	1	0.44
รวม	165	-	108	-	139	-

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

จากการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย พบว่าเป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 41 ถึง 50 ปี สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี อายุราชการอยู่ระหว่าง 11 ถึง 15 ปี ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนระหว่าง 5 ถึง 7 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จำนวน 9 ราย

2.2 ความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุ

จากการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ สรุปได้ว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มากที่สุด คือ การเก็บวัตถุพยาน จะต้องเก็บวัตถุพยานที่สูญหายหรือเสียหายได้ง่ายเป็นลำดับแรก การถ่ายภาพวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุทุกชิ้นควรถ่ายภาพในระยะไกล ระยะกลาง และระยะใกล้ และต้องทำการเก็บตัวอย่างวัตถุพยานให้ได้มากที่สุด จัดเก็บและบรรจุหีบห่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยการเก็บคราบอสุจิแห้งที่ติดอยู่บนเสื้อผ้า ให้เก็บมาทั้งชิ้น ส่วนลูกกระสุนและปลอกกระสุนปืนที่ตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุให้บรรจุในภาชนะที่ป้องกันการกระแทกได้และให้แยกหีบห่อจากกัน และจากการสัมภาษณ์ พบว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการวัตถุพยานอย่างชัดเจน เช่น วิธีการทำสัญลักษณ์บนวัตถุพยานประเภทปลอกกระสุนปืน การเก็บโลหิตที่ปนเปื้อนบนเสื้อผ้า เป็นต้น

2.3 ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนต่อการนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุมาใช้ในการดำเนินคดีอาญา

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวน มายสรุปได้ว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และมีความคิดเห็นว่าการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เนื่องจากการปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุ เป็นการรักษาสถานที่เกิดเหตุ ไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปทำลายหลักฐานหรือวัตถุพยานได้ รวมถึงวัตถุพยานอาจมีการปนเปื้อนทำให้คุณค่าของพยานหลักฐานนั้นเสียไป ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ การป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุ การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น จนถึงกระบวนการส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ และจากการสัมภาษณ์ พบว่า พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญมากที่สุด ต่อการพิจารณาคดี เนื่องจากพยานหลักฐานเป็นพยานหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือสามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง สามารถเชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยกับสถานที่เกิดเหตุหรือพิสูจน์ยืนยันตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาคดีของพนักงานอัยการและศาล

3. ผลการศึกษาความสำคัญของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุที่มีผลต่อการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล

จากการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุดังนี้

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่เก็บรวบรวมได้จากสถานที่เกิดเหตุในแต่ละครั้งนั้นมีความสำคัญต่อการทำคดีหรือการสำนวนของพนักงานสอบสวนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะคดีอาญา พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นวัตถุพยานที่สามารถพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้กระทำความผิดได้ และมีความสำคัญในกรณีที่เป็นการคดีความผิดที่ไม่ทราบตัวผู้กระทำความผิด ไม่มีประจักษ์พยาน หากพบพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุจะเป็นพยานหลักฐานชิ้นสำคัญที่จะทำให้สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จะเป็นพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักและทำให้สำนวนคดีมีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจของพนักงานอัยการในการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนหรือผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จะต้องเกิดจากการเก็บรวบรวมวัตถุพยานที่ถูกต้องตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายมาตั้งแต่ต้น กล่าวคือ ชั้นพนักงานสอบสวน หากมีการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ไม่ถูกต้องตามวิธีการมาตั้งแต่ต้นจะทำให้คุณค่าของวัตถุพยานลดลง ความน่าเชื่อถือและน้ำหนักพยานหลักฐานที่นำมาประกอบสำนวนคดีของพนักงานสอบสวนจะขาดความน่าเชื่อถือ น้ำหนักไม่เพียงพอที่จะรับฟังเพื่อประกอบการพิจารณาในชั้นพนักงานอัยการ และประกอบการพิจารณาคดีของศาลในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิด

สำหรับพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูลให้ความสำคัญกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อเกิดเหตุขึ้นแล้วพนักงานสอบสวนต้องรวบรวมพยานหลักฐานจากสถานที่เกิดเหตุเป็นอันดับแรกเพื่อประกอบสำนวนคดี เมื่อมีการสั่งฟ้องคดีเกิดขึ้น หนายความฝั่งผู้ต้องหาหรือจำเลยจะต่อสู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จากสถานที่เกิดเหตุ เช่น การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จากสถานที่เกิดเหตุว่าถูกต้องตามกระบวนการหรือไม่ มีการปนเปื้อนของวัตถุพยานหรือไม่ การป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุได้กระทำอย่างถูกวิธีหรือไม่ การครอบครองวัตถุพยานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละหน่วยงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดหรือมีความล่าช้าหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีข้อเสนอแนะว่า สถานีตำรวจแต่ละแห่งควรมีเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานประจำสถานีตำรวจอย่างน้อย 3 คน เพื่อรองรับกับปริมาณคดีที่เพิ่มมากขึ้นและเมื่อที่มีเหตุเกิดขึ้นสามารถลงพื้นที่กับพนักงานสอบสวน ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การเก็บรวบรวมวัตถุพยานสามารถดำเนินการได้ทันทีซึ่งจะทำให้พยานหลักฐานมีน้ำหนักและความน่าเชื่อถือมากขึ้น และเห็นควรให้พนักงานสอบสวนเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

ในสถานที่เกิดเหตุอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อเพิ่มเติมความรู้ ความชำนาญ ให้ก้าวทันวิทยาการ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความน่าเชื่อถือ

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความรู้ ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุ ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนต่อการนำพยานหลักฐาน ทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุมาใช้ในการดำเนินคดีอาญา และความสำคัญของพยานหลักฐาน ทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุที่มีผลต่อการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดสตูล จากการศึกษาพบว่า พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนที่มีระยะเวลาระหว่าง 5 ถึง 7 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการเก็บพยานหลักฐานทาง นิติวิทยาศาสตร์ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ด้านการเก็บวัตถุพยานมากที่สุด โดยจะต้องเก็บวัตถุพยานที่สูญหายหรือเสียหายได้ง่ายเป็นลำดับแรก การถ่ายภาพวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุทุกชิ้นควรถ่ายทั้งระยะไกล ระยะกลาง และระยะใกล้ และต้องทำการเก็บตัวอย่างวัตถุพยานให้ได้มากที่สุด จัดเก็บและบรรจุหีบห่อ ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และพบว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติงานด้านการเก็บวัตถุพยานอย่างชัดเจน เช่น วิธีการทำสัญลักษณ์บนวัตถุพยานประเภทลอกกระสุนปืน การเก็บโลหิตที่ปนเปื้อนบนเสื้อผ้า เป็นต้น สอดคล้องกับ Uamfung (2013) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้และความคิดเห็นของพนักงานสอบสวน ในการรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์: ศึกษาเฉพาะกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 พบว่า เพศ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ยศ ระยะเวลาที่ผ่านการฝึกอบรม มีผลต่อความรู้และความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทาง นิติวิทยาศาสตร์โดยพนักงานสอบสวนที่มีอายุราชการต่างกันพนักงานสอบสวนที่เคยได้เข้ารับการฝึกอบรม การเก็บวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์จะมีความรู้และความคิดเห็นในการรวบรวมพยานหลักฐาน ทางนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างจากพนักงานสอบสวนที่ไม่เคยได้เข้ารับการฝึกอบรมการเก็บวัตถุพยาน ทางนิติวิทยาศาสตร์

สำหรับการเก็บรวบรวมวัตถุพยานต้องดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายมาตั้งแต่ต้น กล่าวคือ ผู้ที่จะทำการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานนั้นกฎหมายจะต้องให้อำนาจในการเก็บวัตถุพยาน ซึ่งผู้มีอำนาจตามกฎหมาย (Chamsuwannawong, 2003) คือ พนักงานสอบสวน โดยมีเจ้าหน้าที่พิสูจน์ หลักฐานเป็นผู้ช่วยพนักงานสอบสวนและวิธีการเก็บต้องเป็นวิธีที่เหมาะสม หากมีการเก็บรวบรวม พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ไม่ถูกต้องตามวิธีการมาตั้งแต่ต้นจะทำให้คุณค่าของวัตถุพยานลดลง ความน่าเชื่อถือและน้ำหนักพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุที่นำมาประกอบ ส่วนคดีของพนักงานสอบสวนจะขาดความน่าเชื่อถือ น้ำหนักพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะรับฟัง

เพื่อประกอบการพิจารณาในชั้นพนักงานอัยการ และประกอบการพิจารณาคดีของศาลในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Luerngpayoon (2010) ที่กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน พนักงานสอบสวนและแพทย์ชันสูตรพลิกศพ มีบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายที่ดำเนินการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์และชันสูตรพลิกศพ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุการตาย พฤติการณ์ตลอดจนตัวบุคคลผู้กระทำความผิด

นอกจากนี้พนักงานสอบสวนยังให้ความสำคัญต่อขั้นตอนการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากการปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุ เป็นการรักษาสถานที่เกิดเหตุ ไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปทำลายหลักฐานหรือวัตถุพยานได้ รวมถึงวัตถุพยานอาจมีการปนเปื้อนทำให้คุณค่าของพยานหลักฐานนั้นเสียไป ดังนั้น จึงต้องให้ความสำคัญในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ การป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุ การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น จนถึงกระบวนการส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จึงมีความสำคัญมากที่สุด ต่อการพิจารณาคดี เนื่องจากพยานหลักฐานเป็นพยานหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง สามารถเชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยกับสถานที่เกิดเหตุหรือพิสูจน์ยืนยันตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาคดีของพนักงานอัยการและศาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chudchawinporn (2010) พบว่า หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์สามารถใช้บ่งบอกถึงเจตนาของจำเลยในการกระทำความผิดได้และทำให้การตัดสินคดีมีความยุติธรรมทั้งแก่โจทก์และจำเลย

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เนื่องจากพยานหลักฐานที่ผ่านกระบวนการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์แล้ว จะมีความน่าเชื่อถือ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนเป็นหน่วยงานแรกในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีหน้าที่บริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ จึงจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีผลต่อการรับฟัง การพิจารณา และการตัดสินคดีของศาล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1.1 จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุพบว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติงานด้านการเก็บวัตถุพยานอย่างชัดเจน เช่น วิธีการทำสัญลักษณ์บนวัตถุพยานประเภทปลอกกระสุนปืนการเก็บโลหิตที่ปนเปื้อนบนเสื้อผ้า เป็นต้น หน่วยงานควรจัดทำคู่มือหรือแนวทางการบริหารจัดการและการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงรายละเอียดขั้นตอนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุไว้ประจำสถานีตำรวจแต่ละสถานี

1.2 ควรให้พนักงานสอบสวนเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อเพิ่มเติมความรู้ ความชำนาญ ให้ก้าวทันวิทยาการ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความน่าเชื่อถือ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ของสถานีตำรวจแต่ละจังหวัด เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุต่อไป

2.2 ควรเพิ่มจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่หลากหลาย เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปราม เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจและปัญหาของการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

2.3 ควรศึกษากรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จและความผิดพลาดในการบริหารจัดการ และการตรวจสถานที่เกิดเหตุของการเกิดคดีในพื้นที่ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Chamsuwanawong, A. (2003). **Forensic Science 1 for Crime Investigation**, 4th Edition. Bangkok. TCG Printing. (In Thai).
- _____. (2003). **Forensic Science 2 for Crime Investigation**, 4th Edition. Bangkok. TCG Printing. (In Thai).
- Chudchawinporn, Y. (2010). **Analysis of Dika Judgments in Criminal Cases That Used Forensic Evidence at Trail: Cases During the Year 1997 – 2006**. Master of Science Thesis, Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).
- Luerngpayoon, M. (2010). **The Role of Police Officers and Forensic Doctors in Homicide Investigation**. Master of Science Independent Study. Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).
- Matichon Online (2018). **Satun UNESCO Global Geopark**. Retrieved July 17, 2019. from https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_925882. (In Thai).
- Phongphongsin, S. (2019). **The Criminal Code**. Bangkok: Charoenrat Printing Ltd. (In Thai).
- Panichabhongse, V. (n.d.). **Justice System and Democracy the 100 Year**. Retrieved July 26, 2019. from https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1467

- Royal Thai Police (2017). **Criminal Statistics (4 Cases), Provincial Police Region 9**. Retrieved July 19, 2019. from <http://pitc.police.go.th/dirlist/dirlist.php?dir=/crimes/2560>. (In Thai).
- Royal Thai Police. (2019). **Statistics of Criminal Charges (4-Group) from Nationwide Agencies, January 1st- December 31st, 2019**. Retrieved April 20, 2020. from <https://www.pitc.police.go.th.Pdf>. (In Thai).
- Satun Provincail Statistical Office. (2017). **Interesting statistic Report of Satun Province**. Retrieved on July 19, 2019. from http://satun.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1051:sep6306&catid=84:2011-10-11-07-2312&Itemid=558. (In Thai).
- Uamfung, W. (2013). **Knowledge and Opinions of Inquiry Officer About Collects Forensic Evidence in Metropolitan Police Divistion 7**. Master of Science Thesis, Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).

ผู้เขียน

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล

หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด

E-mail:

นางสาวรัชดาภรณ์ น้อยแก้ว

นักศึกษา หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขานิติวิทยาศาสตร์ คณะนิติวิทยาศาสตร์

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

เลขที่ 90 หมู่ 7 ตำบลสามพราน อำเภอสามาพราน

จังหวัดนครปฐม 73110

Noikaew.R@hotmail.com

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล

หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด

E-mail:

รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก วรวัช วิชชวาณิชย์

คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

เลขที่ 90 หมู่ 7 ตำบลสามพราน อำเภอสามาพราน

จังหวัดนครปฐม 73110

woratouch_w@yahoo.com